

PROJEKT

**ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANY
REMONTU KOŚCIOŁA POFRANCISZKAŃSKIEGO
P.W. WNIEBOWZIĘCIA NAJŚWIĘTSZEJ MARYI PANNY
W DROHICZYŃNIE
W ZAKRESIE FASADY KOŚCIOŁA I DZWONNICY**

**INWESTOR: PARAFIA RZYMSKOKATOLICKA
P.W. TRÓJCY PRZENAJŚWIĘTSZEJ,
UL. KOŚCIELNA 10A, 17-312 DROHICZYŃN**

STRONA TYTUŁOWA:

nazwa elementu projektu budowlanego	PROJEKT ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANY
nazwa zamierzenia budowlanego	REMONT KOŚCIOŁA POFRANCISZKAŃSKIEGO P.W. WNIEBOWZIĘCIA NMP W DROHICZYNIE W ZAKRESIE FASADY KOSCIOŁA I DZWONNICY
adres obiektu budowlanego	17-312 DROHICZYN, UL. KRASZEWSKIEGO 2
kategoria obiektu budowlanego	X
nazwa jednostki ewidencyjnej, nazwa i numer obrębu ewidencyjnego numery działek ewidencyjnych, na których usytuowany obiekt	JEDNOSTKA EWIDENCYJNA: 201002_4 DROHICZYN MIASTO OBRĘB: 0001 DROHICZYN DZIAŁKA NR EWIDENCYJNY: 455/1
imię i nazwisko lub nazwa inwestora, adres inwestora	PARAFIA RZYMSKOKATOLICKA P.W. TRÓJCY PRZENAJŚWIĘTSZEJ W DROHICZYNIE UL. KOŚCIELNA 10A, 17-312 DROHICZYN

JEDNOSTKA PROJEKTOWA:**AUTORZY OPRACOWANIA:**

zakres opracowania	pełniona funkcja projektowa	imię i nazwisko, specjalność i numer uprawnień budowlanych	Data opracowania	Podpis
ARCHITEKTURA	Projektant	mgr inż. arch. ANTONI MAKAREWICZ architektoniczna BŁ 87/78	16 stycznia 2023 r	
	spec. uprawnień numer upr.			
KONSTRUKCJA	Projektant	mgr inż. MAREK STACHURSKI konstrukcyjno-budowlana BŁ 118/82	16 stycznia 2023 r	
	spec. uprawnień numer upr.			

OPRACOWANIE ZAWIERA KOLEJNO PONUMEROWANYCH STRON

MIEJSCE I DATA OPRACOWANIA: BIAŁYSTOK, 16 STYCZNIA 2023 R

ZAWARTOŚĆ OPRACOWANIA:

ZAŁĄCZNIKI FORMALNO – PRAWNE str.

- Ksero uprawnień projektowych projektantów
- Zaświadczenia o przynależności do właściwej izby architektonicznej i izby branżowej
- Oświadczenie projektantów o zgodności z obowiązującymi przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej

PROJEKT ARCHITEKTONICZNO – BUDOWLANY str.

- Opis do projektu architektoniczno-budowlanego
- Część graficzna

A1.	Sytuacja	1:500
A2.	Rzut przyziemia kościoła i dzwonnicy – poziom 0,0 m	1:100
A3.	Rzut chóru kościoła i dzwonnicy – poziom +4,5 m	1:100
A4.	Przekrój pionowy A-A kościoła	1:100
A5.	Przekrój pionowy B-B kościoła	1:100
A6.	Przekrój pionowy C-C dzwonnicy	1:100
A7.	Elewacja zachodnia	1:100
A8.	Elewacja północna	1:100
A9.	Elewacja wschodnia	1:100
A10.	Elewacja południowa	1:100
A10.	Detal żaluzji	1:20
A10.	Detal opaski odwadniającej	1:20

DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA str.

- Widoki ogólne kościoła i dzwonnicy – 4xA4
- Widoki i detale fasady kościoła – 4xA4
- Widoki i detale dzwonnicy – 5xA4

**OPIS TECHNICZNY
DO PROJEKTU ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANEGO
REMONTU KOŚCIOŁA POFRANCISZKAŃSKIEGO
PW. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Drohiczynie
W ZAKRESIE FASADY KOŚCIOŁA I DZWONNICY**

1. DANE OGÓLNE

1.1 Przedmiot opracowania

Projekt budowlany remontu zabytkowego kościoła pofranciszkańskiego pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Drohiczynie, przy ul. Kraszewskiego 2, na działce własności parafialnej o numerze ewidencyjnym 455/1, obręb 0001 Drohiczyn, powiat Siemiatycki, województwo Podlaskie. Projekt wykonano w zakresie remontu fasady kościoła i remontu usytuowanej obok dzwonnicy.

Opracowanie niniejsze określa ich aktualną formę architektoniczną i stan techniczny, pod kątem wykonania prac remontowo-budowlanych w celu zapobieżenia postępującej degradacji i utrzymania walorów zabytkowych, w ramach ochrony dziedzictwa historycznego i kulturowego.

Przedmiotowy projekt, zgodnie z zaleceniami PWKZ i zgłoszonymi potrzebami parafii ma służyć Inwestorowi do uzyskania stosownych zezwoleń administracyjnych do prowadzenia prac remontowo-budowlanych, kosztorysowania robót, pozyskiwania środków i etapowania inwestycji.

Nie przewiduje się znaczących prac związanych z terenem wokół, stąd opracowanie sytuacyjne na mapie do celów opiniodawczych. Mapa nie odbiega od stanu istniejącego.

Przed przystąpieniem do wykonywania prac remontowych należy uzyskać pozwolenie Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku, oraz pozwolenie Starosty Siemiatyckiego na prowadzenie robót budowlanych.

1.2 Wpis do rejestru

Zespół sakralny pofranciszkański, w skład którego wchodzi kościół, dzwonnica i klasztor, usytuowany w Drohiczynie, w sąsiedztwie dawnego rynku miejskiego - Placu Tadeusza Kościuszki, posiadają odrębne wpisy do rejestru.

Kościół pofranciszkański pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny został wpisany decyzją Prezydium WRN Wydziału Kultury, Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku z dnia 10.XI.1966 roku do rejestru zabytków nieruchomych Województwa Podlaskiego pod numerem A-270. Dzwonnica została wpisana pod numerem 268.

W uzasadnieniu czytamy; Kościół pofranciszkański i dzwonnica przy kościele p.w. Wniebowzięcia NMP są cennymi zabytkami z uwagi na swe rozwiązania architektoniczne, jak również stanowią elementy budownictwa barokowego układu przestrzennego dawnego Drohiczyna.

Decyzje w sprawie wpisania poszczególnych obiektów zespołu do rejestru zabytków w załącznikach formalno-prawnych.

Ponadto część Drohiczyna, zachowany stary układ ulic i placów stanowiący zabytek urbanistyki, układ urbanistyczny miasta XVI-XIX wieku również wpisany został do rejestru zabytków pod numerem A-73 decyzją z dn. 07.01.1957 roku.

2. OPIS ZAGOSPODAROWANIA TERENU

2.1 Stan istniejący zagospodarowania terenu

Teren objęty opracowaniem z lokalizacją przedmiotowej inwestycji, stanowiący fragment całego założenia poklasztorne franciszkańskiego, położony jest w środkowej części Drohiczyzna, w kwartale przyrynkowym /Placu Kościuszki/. Całość założenia sakralnego usytuowana w obrębie ulic Kraszewskiego, Hołdu Pruskiego, Krzysztofa Kluka i Szmita - stanowią działki nr 455/1 i 455/2. Działka nr 455/1 zlokalizowana od strony południowo-zachodniej kwartału zabudowy /budynek kościoła i murowana dzwonnica przy narożniku ulic Kraszewskiego i Szmita od strony rynku/, natomiast działka nr 455/2 stanowi pozostałą zabudową byłą klasztorną i gospodarczą /aktualne wykorzystanie - muzeum diecezjalne, dom księży emerytów, siostr zakonnych, sklep z dewocjonaliami, sale katechetyczne i garaże/.

Cały kwartał oddzielony jest od ulic zewnętrznych, częściowo stanowią to lica budynków, w pozostałej części ogrodzeniem murowanym; słupy murowane, tynkowane na cokole tynkowanym, przęsła stalowe ażurowe.

Właścicielem terenu i budynków na przedmiotowej działce o numerze ewidencyjnym 455/1 przy ulicy Kraszewskiego 2, jest Parafia Rzymskokatolicka p.w. Trójcy Przenajświętszej w Drohiczyźnie, przy ul. Kościelnej 10A. Dojścia piesze oraz dojazdy nawierzchni utwardzonej betonowej i kostki betonowej barwionej bordo. Zieleń stanowi zespół młodych drzew i krzewów oraz nawierzchnie trawiaste. Uzbrojenie terenu stanowią przyłącza energetyczne, wodociągowe i kanalizacji sanitarnej.

Nie przewiduje się prac związanych z terenem wokół, stąd opracowanie sytuacyjne na mapie zasadniczej do celów opiniodawczych. Mapa nie odbiega od stanu istniejącego.

2.2 Zestawienie powierzchni:

- pow. działki nr 455/1	- 1 973 m ²
- pow. zabudowy budynku kościoła	- 1 142 m ²
- pow. zabudowy budynku dzwonnicy	- 47 m ²
- pow. zabudowy razem	- 1 189 m ²
- pow. terenów utwardzonych	- 290 m ²
- pow. terenów zielonych	- 494 m ²

3. OPIS KOŚCIOŁA I DZWONNICY

3.1 Historia kościoła i klasztoru franciszkanów

Z fundacji Witolda wzniesione zostały kościół Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny i klasztor w 1409 roku. Obie budowle były drewniane. Budynek klasztorny spalony został przez innowierców w 1583 roku. Około roku 1595 spłonął kościół. Służył zakonnikom i wiernym 180 lat.

Nowy drewniany kościół, zbudowany od fundamentów w 1596 roku. Pożary nadal nie oszczędzały miasta, a tym samym kościoła i klasztoru franciszkańskiego. Obie budowle spłonęły w czasie wielkiego pożaru Drohiczyzna w 1601 roku. Świątynia służyła więc zakonnikom i wiernym tylko przez 5 lat.

Czwarty z rzędu kościół franciszkański w Drohiczynie, także drewniany, zbudowany został około 1615 roku z ofiar składanych przez wiernych. Najazd szwedzki w latach „Potopu” obfitował tu w dramatyczne wydarzenia, wspomagany przez Kozaków i hordy Rakoczego, spustoszył Drohiczyn. Po wojnie spalony klasztor trzeba było odbudowywać z popiołów, a zdewastowany przez najeźdźców kościół remontować i wyposażać.

Budowy piątego z rzędu kościoła Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny, tym razem już murowanego, istniejącego do dziś, rozpoczęto w roku 1678, ukończono w roku 1715. Jego architektura i bogaty wystrój wewnętrzny na który składało się między innymi dziesięć stiukowych ołtarzy oraz niezwykle piękna kaplica Matki Bożej Loretańskiej, zachwycały harmonią i barokowym przepychem. Obok kościoła, w latach 1738-1750 wzniesiono murowane zabudowania klasztoru, a w okresie 1773-1777 zbudowana została wolno stojąca trójkondygnacyjna dzwonnica, według projektu Kazimierza Kamińskiego. Prace budowlane i wykończeniowe trwały niemal do końca XVIII wieku. Budowa nowego kościoła franciszkańskiego z dzwonnica oraz nowego klasztoru wymagała ogromnych nakładów finansowych. Środki na ten cel w większości pochodziły z dobrowolnych ofiar wiernych.

Kościół budowany pierwotnie w stylu renesansowym, w XVIII wieku uległ jednak idącemu wpływem baroku. Wystrój wewnętrzny kościoła: ołtarze, rzeźby, obrazy, które wzbogaciły i upiększyły świątynię, kaplica loretańska i wieża, to rezultat zabiegów gwardiana Antoniego Dąbrowskiego byłego prowincjała, kierującego konwentem w latach 1775-1790. Swoistym dramatem kościoła i konwentu franciszkańskiego w Drohiczynie było to, że szczyt rozwoju i piękna osiągnęły te budowle wtedy, gdy Polska chyliła się już ku upadkowi, a kolejne rozbiory zapowiadały narodową niewolę i ucisk. Kościół na mocy ukazu władz carskich zamknięty na 85 lat, będzie popadał stopniowo w ruinę. Na mocy tego zarządzenia z roku 1832, po klęsce powstania listopadowego, został zniesiony klasztor franciszkanów w Drohiczynie. Na ich miejsce sprowadzono prawosławne mniszki. Kościół pofranciszkański został zamieniony na cerkiew p.w. św. Nikanora. W budynkach klasztornych urządzono więzienie, a po upadku powstania styczniowego koszary dla wojska. W 1897 roku po opuszczeniu budynków klasztornych przez wojsko umieszczono w nich szkołę kształcąca nauczycieli szkół wiejskich, która z kolei w 1904 roku została przekształcona w szkołę żeńską. Po odzyskaniu niepodległości w budynkach klasztornych umieszczono gimnazjum im. J. I. Kraszewskiego. Rozpoczęto też renowację kościoła.

W czasie II wojny światowej uległ on ponownej dewastacji, ponieważ Sowieci urządzili w nim śmietnik. W dniu 23 czerwca 1941 roku podpalili świątynię, niszcząc całkowicie dach, ołtarze i wierzchołek dzwonnicy. Zdjęcie z 1946 roku ilustruje nam bardzo zły stan kościoła, zarówno wystroju wnętrza i samej architektury.

W roku 1947 przystąpiono do rekonstrukcji kościoła Wniebowzięcia NMP. Najpierw zreperowano sklepienie i zabezpieczono przed dalszym niszczeniem mury kościoła. Hełm na wieży kościelnej zniszczony został całkowicie. Fasada zachowała się z całości kościoła najlepiej. Po za ubytkami tynku i uszkodzeniami okapu, nad gzymsem pokrywającym pilastry, wszystko inne pozostało w stanie dobrym. Wnętrze kościoła długo czekało na rekonstrukcję. We fragmentach pozostały tylko ołtarze i pewne stiukowe dekoracje ścienne w kaplicy. Inne urządzenia kościelnego wnętrza niszczały całkowicie. Prace remontowe trwają do dnia dzisiejszego, aktualnie rekonstrukcją objęto kaplicę loretańską w części południowej.

3.2 Opis szczegółowy kościoła

Kościół pofranciszkański p.w. Wniebowzięcia NMP wraz z dzwonnica i budynkiem dawnego klasztoru zlokalizowany jest przy ul. Józefa Ignacego Kraszewskiego nr 2, w Drohiczynie, w bliskim sąsiedztwie dawnego rynku miejskiego Placu Tadeusza Kościuszki. Z dokumentacji archiwalnej wynika, że kościół pofranciszkański został zbudowany w latach 1678 - 1715, konsekrowany w 1733 roku, wyposażony w latach 1762-1776.

Materiał, konstrukcja, technika: mury z cegły, na zaprawie wapiennej, obustronnie tynkowany. Krypty sklepieno kolebkowo. Posadzki z szarego piaskowca, brunatnego marmuru i cementowe. Sklepienia kolebkowe na gurtach, z lunetami oraz beczkowo-krzyżowe. Stolarka drzwiowa i okienna drewniana, futrynowa. Okna cztero- i dwuskrzydłowe, wielopolowe. Drzwi zewnętrzne płycinowe. Więźba dachowa drewniana krokwiowo-stolcowa z dwoma rzędami stolców pionowych i dwoma skośnymi, z dwoma jętkami. Dach kryty blachą ocynkowaną. Schody na chór muzyczny ceglane. Balustrada chóru ceglana. Deskowe podłogi na chórze oraz zakrystiach.

Rzut: na planie prostokąta w który wpisano wszystkie części kościoła. Korpus trójnawowy, czteroprzęsłowy. Nawa główna dwukrotnie szersza od bocznych. Prezbiterium równe szerokością nawie głównej stanowi 2/3 jej długości. Po stronie południowej prezbiterium od strony nawy bocznej kaplica dalej zakrystia nad którą składzik. Po stronie północnej długa zakrystia z sienią przy nawie bocznej nad którą empora otwarta do zakrystii.

Bryła: zwarta, złożona z prostopadłościanów. Góruje zwarty prostopadłościan nawy głównej i prezbiterium, nakryty wysokim dwuspadowym dachem. Przylega doń od strony północnej o połowę niższy prostopadłościan nawy bocznej i zakrystii, nakryty jednym pulpitowym dachem. Po stronie południowej układ ten rozbija wyniesiony ponad dach nawy bocznej prostopadłościan kaplicy nakryty spłaszczoną kopułą, z wysoką latarnią.

Fasada zachodnia: pięcioosiowa, w pilastrowym opracowaniu. Pilastry w wielkim porządku, tokańskie. Partia nawy głównej trójosiowa, zwieńczona falistym szczytem ujętym po bokach pilastrem pojedynczym, przy osi środkowej pilastrami dwójnymi, dźwigającymi pełne belkowanie zgierowane na ich osiach. Na osi głównej u dołu prostokątny otwór drzwiowy bez opaski, nad nim okno zwieńczone łukiem odcinkowym nad nim małe okienko, kwadratowe z opaską. Pod belkowaniem okno duże i szerokie zwieńczone łukiem odcinkowym. Na osiach bocznych prostokątne płyciny. Szczyt trójdzielny, środek zamknięty półkoliście, ogzymsowny, gładki, ujęty po bokach pilasterkami, z oprofilowanym okulusem nad belkowaniem. Po bokach spływy zakończone impostami. Boczne partie fasady kryją nawy boczne, o połowę niższe od głównej, z parami pilastrów przy narożach, z konchowymi niszami na osiach, zwieńczone belkowaniem bez architrawu na którym wsparte wolutowe spływy. W spływach małe kwadratowe oprofilowane okienka.

Elewacja boczna, południowa – rozczłonkowana prostokątnymi i zwieńczonymi łukiem odcinkowym oknami, bez opasek. Sześćosiowa. Miedzy oknami nawy bocznej pojedyncze pilastry, ściany nawy głównej i prezbiterium pary pilastrów. Gzymsy wieńczące mocno profilowane z wyładowaną płytą. Pod gzymsem tenia. W partii nawy bocznej na drugiej od wschodu osi kaplica, analogicznie opracowana jak ściany nawy bocznej tylko okno większe i półkoliście zwieńczone. Na skrajnej wschodniej osi zakrystia – dwa mniejsze od pozostałych okna, jedno nad drugim.

Elewacja boczna północna sześćoosiowa, częściowo przysłonięta zachodnim skrzydłem klasztoru /między pierwszą a drugą osią/. Opracowana jak elewacja południowa. Okna zakrystii mocno wydłużone i półkolistie zwieńczone. Na trzeciej od wschodu osi dwa okna – niegdyś u dołu drzwi.

Elewacja wschodnia – przysłonięta częściowa wschodnim skrzydłem klasztoru na szerokość nawy bocznej. Ściana prezbiterium ujęta po bokach parami pilastrów w wielkim porządku. Na osi oprofilowana, prostokątna płycina. Nad nią okno na wysokości i w kształcie jak okna elewacji bocznych. Ściana nawy bocznej jednoosiowa, u dołu prostokątne drzwi obok których małe kwadratowe okienko, wyżej okno prostokątne. Drzwi poprzedzone schodami za którymi wejście do krypty.

Wnętrze – korpus trójnawowy, czteroprzęsłowy. Dominuje nawa główna dwukrotnie szersza i dwukrotnie wyższa od naw bocznych, nakryta sklepieniem kolebkowym z lunetami, na gurtach. Nawę główną oddzielają od bocznych prostokątne filary opasane systemem pilastrów z których wynika artykulacja wnętrza. Od strony nawy głównej przylegają do niego pary pilastrów. Pilastry w wielkim porządku podtrzymują pełne belkowanie zgierowane na ich osiach, obiegające dookoła nawę główną i prezbiterium. Gzyms mocno profilowany, dwudzielny w części dolnej kroksztynowy. Fryz gładki. Architrav dwudzielny. Archiwolty arkad bez opasek. Nad półkolistymi arkadami a pod belkowaniem prostokątne płyciny. W lunetach sklepienia prostokątne okna, zwieńczone odcinkowo i rozglifione, bez opasek.

Ściana chóru muzycznego z belkowaniem i oknem nad nim jak pozostałe. Pod belkowaniem duża półkolista nisza, w niej okno. Chór muzyczny na trzech filarowych arkadach. Filary skrajne to filary międzynawowe, środkowe ujęte od strony nawy pojedynczymi pilastrami. Balustrada pełna, zwieńczona gzymsem. Wejście na chór z bocznej północnej nawy w masywie ściany fasady, sklepienie kolebkowo, ze schodami z cegły. Pod chórem muzycznym sklepienie beczkowo-krzyżowe z gurtami. Na chórze deskowe, białe podłogi.

Prezbiterium - równe szerokością i wysokością nawie głównej, analogicznie opracowane, wydzielone łukiem tęczowym utworzonym z pogrubionego pojedynczego pilastra i pasa sklepiennego. Dwuprzęsłowe, przęsła o połowę szersze od przęseł nawy głównej. Sklepienie kolebkowe z lunetami, z parą gurtów. W lunetach okna. W ściana bocznych pary pilastrów na dwustopniowych cokołach z których górny w kształcie tumbi. Główny ołtarz wkomponowany w całą powierzchnię wschodniej ściany prezbiterium. Oddalona od nastawy ołtarzowej.

Nawy boczne - czteroprzęsłowe, nakryte beczkowo-krzyżowymi sklepieniami. Pojedynczy pilaster międzynawowych filarów ma swoje odzwierciedlenie w pilastrze ścian bocznych i gurtów sklepiennych. Między pilastrami ścian bocznych u góry okna u dołu płyciny, zamknięte odcinkowo, bez opasek. Posadzki z płyt piaskowca.

Kaplica - z południowej strony prezbiterium. Przy drugim przęśle nawy południowej usytuowano Kaplicę Loretańską, zwaną także Królewską, budowaną od 1695 roku, założoną na planie zbliżonym do kwadratu, zwieńczoną czteropolową kopułą z latarnią, z ołtarzem wykonanym w latach 1770-1776. Kaplica połączona z nawą południową półkolistym przejściem arkadowym, do prezbiterium otwarta wysoką półkolistą arkadą z hemisferycznymi niszami w ościeżach i kasetonową stiukową dekoracją podłuczca. Ponad arkadą umieszczona empora muzyczna z odcinkową tralkową balustradą, otwarta do kaplicy i prezbiterium, z którego dostępna schodkami w grubości muru. W kaplicy aktualnie prowadzone są prace remontowe.

Zakrystia północna - mocno wydłużona wysoka, sklepiona kolebkowo, z cementową posadzką oświetlona dwoma oknami. W jej północno wschodnim narożniku schody do krypt. Między nią a nawą boczną małą prostokątna sień (obecnie magazyn), nakryta kolebkowo, z drewnianą podłogą. Nad sienią empora otwarta do zakrystii półkolistą arkadą, nakryta sklepieniem kolebkowym. Schody z sieni na emporę z pełnym podestem prowadzone w grubości muru. Sień i empora oświetlone oknami od strony północnej.

Instalacje: elektryczna, odgromowa, niskoprądowa, wodno-kanalizacyjna i grzewcza.

3.2.1 Dane techniczne kościoła:

- Pow. użytkowa	-	780 m ²
- Pow. zabudowy	-	1 142 m ²
- Kubatura	-	12 760 m ³

3.3 Opis dzwonnicy

Dzwonnica przy kościele pofranciszkańskim p.w. Wniebowzięcia NMP w Drohiczynie została zbudowana w 1778 roku w stylu barokowym według projektu Kazimierza Kamieńskiego. Rzut na planie kwadratu z zaokrąglonymi narożami. Połączona murem z fasadą kościoła, tworząc jednorodny front całego zespołu. Murowana, tynkowana, trójkondygnacyjna, nakryta hełmem. Dwie dolne kondygnacje oplastrowane, szersze w obrysie, trzecia górna kondygnacja znacznie zawężona, odcięta gzymsem od pozostałych, przykryta hełmem z okulusami z każdej strony i wmontowanym mechanizmem zegarowym od zachodu, zwieńczona krzyżem. Dwa pojedyncze wejścia i dwa okulusy w przyziemiu w poszczególnych elewacjach po jednym elemencie w każdej. W środkowej i górnej części okna prostokątne, zamknięte półkoliście.

3.3.1 Dane techniczne dzwonnicy:

- Pow. użytkowa /1 poziom/	-	8,5 m ²
- Pow. zabudowy	-	48,0 m ²
- Kubatura	-	1200,0 m ³

4. OPIS I OCENA STANU TECHNICZNEGO

4.1 Opis stanu technicznego kościoła i jego fasady

Ściany kościoła murowane z cegły pełnej ceramicznej na zaprawie wapiennej. Kościół trójnawowy, z dachem dwuspadowym nad nawą główną i jednospadowym nad nawami bocznymi. Pokrycie dachów blachą miedzianą.

Tynki zewnętrzne wykonano jako cementowo-wapienne, mocne i szczelne, częściowo polimerowe wykonane współcześnie. Widoczna duża ilość rys i pęknięć, częściowo konstrukcyjnych, nie naprawionych podczas remontów częściowo spowodowanych zastosowaniem zbyt mocnych tynków, z dużą zawartością cementu.

Układ rys o przebiegu dowolnym, w różnych kierunkach, powoduje korozję tynków na elewacjach. Pęknięcia pionowe ścian i mają charakter konstrukcyjny i są w stanie nieustabilizowanym. W przypadku ścian są wynikiem rozładowania naprężeń w murze w miejscach najłabszych /nadproża i fragmenty podokienne ścian/, sklepienia utraciły ciągłość. Należy naprawić osłabiony mur poprzez wklejenie w przekrój muru wkładek stalowych w miejscu występowania rys i spękań.

Elewacje malowane farbami częściowo zwykłymi farbami dyspersyjnymi, częściowo farbami krzemianowymi. Farby ulegają złuszczeni, krzemianowe lepiej przylegają do tynków, lecz z racji na właściwości absorbują wodę i kurz z otoczenia, czego efektem są brudne elewacje.

Kanały wentylacyjne w gruncie, wykonane w latach 70-tych XX wieku, wokół ścian zewnętrznych kościoła są nieszczelne, osiadają i odpajają się od ścian. Opaska przed fasadą kościoła betonowa, o pochyleniu w kierunku ścian kościoła. Podczas opadów atmosferycznych woda obciąża mury w strefie przyziemia. Tynki w strefie przyziemia mocne i szczelne uniemożliwiają na dyfuzję pary wodnej z muru. Zlikwidowany został stopień przed drzwiami wejściowymi, a poziom posadzki w kruchcie jest obecnie niższy od poziomu terenu przed wejściem do kościoła. Podczas prowadzonego aktualnie remontu chodnika w ulicy, podniesiono wysokość chodnika, co spowodowało powstanie jednego stopnia w dół, w ogrodzeniu przy wejściu na teren kościoła. Stwarza to zagrożenie dla osób wchodzących na teren kościoła. Teren pomiędzy ogrodzeniem, a fasadą kościoła jest obniżony, wyłożony kostką betonową, która zapada się, barak skutecznego odwodnienia terenu.

Sposób ukształtowania terenu i odwodnienia, wymaga wykonania oddzielnego opracowania.

Pokrycie dachu, obróbki blacharskie, rynny i rury spustowe wymagają napraw i konserwacji. Połączenia rynien i rur spustowych rozszczelnione. Duża ilość wody opadowej nie jest odbierana przez rury spustowe. Obróbki blacharskie wyłożone na fragmenty pionowe ścian zostały otynkowane, w wyniku pracy termicznej blachy, połączenia dachu i ścian uległy rozszczelnieniu. W trakcie prac remontowych należy dokonać przeglądu, napraw i częściowej wymiany obróbek blacharskich zwieńczenia muru, oraz gzymsów i parapetów. Po odkuciu tynku na styku ze ścianą należy wykonać nakładki z blachy miedzianej, które powinny przykryć z nadmiarem dotychczasowe wyłożenie obróbki na ścianach.

4.2 Opis stanu technicznego dzwonnicy

Ściany kościoła murowane z cegły pełnej ceramicznej na zaprawie wapiennej. Tynki cementowo-wapienne szczelne. Skorodowane i zawilgocone. Odspojone powłoki malarskie z farb dyspersyjnych. Niezabezpieczone otwory okienne w ścianach dzwonnicy są przyczyną siniego zanieczyszczenia wnętrza dzwonnicy ptasimi odchodami. Nieszczelne są obróbki blacharskie na gzymsach, wywołują korozję tynków.

Podczas prowadzonego aktualnie remontu chodnika, na styku cokołu wieży i kostki brukowej ułożono pionowo folię kubelkową. Woda opadowa spływająca po elewacji wieży penetruje pomiędzy ścianę wieży i folię kubelkową nawadniając bezpośrednio strefę przyziemia i ściany fundamentowe.

Drzwi drewniane w strefie przyziemia silnie skorodowane, wymagają naprawy. Otwory wieży w jej górnych poziomach wymaga zabezpieczeń w postaci siatek i żaluzji. Wnętrze zanieczyszczone odchodami gołębi.

4.3 Klasyfikacja remontowa

Po dokonaniu oględzin i ocenie stanu technicznego kościoła i dzwonnicy, w oparciu o wytyczne Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 roku w sprawie „Warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie”, stwierdza się, że kościół parafialny pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Drohiczynie, kwalifikuje się do remontu kapitalnego w zakresie fasady kościoła i dzwonnicy, ujętych w niniejszym opracowaniu.

Aktualny stan techniczny fasady kościoła i usytuowanej obok dzwonnicy należy traktować jako zły, wymagający podjęcia bezzwłocznych działań w celu zapobieżenia postępującej ich degradacji, oraz przywrócenia walorów estetycznych i historycznych.

Uwaga! 1/ Stan techniczny kościoła i dzwonnicy zostały udokumentowane załączonymi rysunkami i dokumentacją fotograficzną.

2/ Podczas realizacji prac remontowych należy bezwzględnie przestrzegać przepisów Ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

3/ Przed przystąpieniem do wykonywania prac należy uzyskać pozwolenie Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku i uzyskać pozwolenie Starosty Siemiatyckiego na prowadzenie robót budowlanych

5. ROZWIĄZANIA ARCHITEKTONICZNO - BUDOWLANE

Opracowanie dotyczy remontu istniejącego zabytkowego kościoła pofranciszkańskiego pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Drohiczynie, przy ul. Kraszewskiego 2, na działce o numerze ewidencyjnym 455/1, w zakresie fasady kościoła i dzwonnicy.

5.1 Opis ogólny przyjętych rozwiązań;

Układ funkcjonalno-przestrzenny całości założenia pozostaje nienaruszony. Przedmiotowy projekt zakresem obejmuje remont obiektu kościoła z usytuowaną obok dzwonnica, bez konieczności opracowania projektu zagospodarowania terenu. Roboty nie ingerują w zagospodarowanie terenu w otoczeniu kościoła i dzwonnicy. Obsługa komunikacyjna zewnętrzna i wewnętrzna - bez zmian. Zagospodarowanie terenu i zieleń - na zasadach istniejących, bez zmian. Teren przed kościołem i dzwonnica otoczony ogrodzeniem z murowanymi, tynkowanymi słupami wypełnionymi metalowymi przęsłami, bramami i furtkami - na zasadach istniejących, bez zmian.

Inwestycja nie narusza interesu osób trzecich, nie stanowi też zagrożenia dla środowiska, oraz higieny, zdrowia i życia użytkowników - na zasadach istniejących - bez zmian. Oddziaływanie inwestycji zamyka się w granicach działki własnej Inwestora, tj. Parafii Rzymskokatolickiej p.w. Trójcy Przenajświętszej w Drohiczynie.

Podstawowym zamierzeniem niniejszego opracowania jest;

- zapobieżenie postępującej degradacji obiektu kościoła i dzwonnicy,
- przywrócenia bezpieczeństwa elementów konstrukcji,
- przywrócenie walorów estetycznych i historycznych,
- utrzymanie prawidłowego stanu technicznego,

Nie przewiduje się rozbudowy obiektu, zmiany lica murów, stosowania materiałów budowlanych obcych przedmiotowym zabytkom, nie mającym uzasadnienia historycznego. Kształt bryły budynku kościoła i dzwonnicy, ich kompozycja, przy tak ważnej lokalizacji, stanowi wyjątkową wartość przestrzenną dla tej miejscowości. Opracowanie ma na celu doprowadzenie budynku kościoła i dzwonnicy do stanu poprawności funkcjonalno-użytkowej, w konsekwencji do polepszenia warunków ochrony konserwatorskiej, estetyki i zachowania obiektu.

Dla potrzeb niniejszego projektu dokonano oceny stanu technicznego, pod kątem przyszłych robót budowlano-remontowych. Celem projektowanego remontu, jest spełnienie wymogów normowych i prawnych, w zakresie ochrony obiektów zabytkowych, oraz wymagań technicznych dotyczących bezpieczeństwa użytkowania i utrzymania walorów zabytkowych..

6. ZAKRES PRAC REMONTOWYCH

6.1 Zakres prac remontowych fasady kościoła

Remont fasady kościoła obejmuje;

- osuszenie murów,
- naprawa i konserwacja tynkowanych ścian zewnętrznych, w tym
 - a/ skucie skorodowanych tynków,
 - b/ naprawy rys i pęknięć w murach,
 - c/ naprawy gzymsów,
 - d/ odtworzenie oryginalnych detali architektonicznych,
 - e/ wykonanie nowych tynków trassowych,
 - f/ wykonanie specjalnych tynków cokołowych w strefie przyziemia,
 - g/ scalenie kolorystyczne elewacji farbami czysto silikonowymi, kolorystyka w uzgodnieniu z PWKZ,
- przegląd i naprawa obróbek blacharskich z blachy miedzianej.
- renowacja drzwi wejściowych do kościoła i w murze pomiędzy kościołem a dzwonnica,

6.2 Zakres prac remontowych dzwonnicy

Remont dzwonnicy obejmuje;

- osuszenie murów,
- naprawa i konserwacja tynkowanych ścian zewnętrznych, w tym
 - a/ skucie skorodowanych tynków,
 - b/ naprawy rys i pęknięć w murach,
 - c/ naprawy gzymsów,
 - d/ odtworzenie oryginalnych detali architektonicznych,
 - e/ wykonanie nowych tynków trassowych,
 - f/ wykonanie specjalnych tynków cokołowych w strefie przyziemia,
 - g/ scalenie kolorystyczne elewacji farbami czysto silikonowymi, kolorystyka w uzgodnieniu z PWKZ,
- przegląd i naprawa obróbek blacharskich z blachy miedzianej.
- wykonanie żaluzji w otworach na wieży, dodatkowo zabezpieczonych siatkami, przed dostępem ptaków

- naprawa drzwi drewnianych w przyziemiu wieży.

Projektowane elementy są uzupełniające i fragmentaryczne, stąd przyjęte rozwiązania są naturalną kontynuacją istniejących i nawiązują charakterem do pozostałych części budynku kościoła, tworząc z nimi kompozycyjną całość. Przedmiotowe działania nie stoją w sprzeczności z przepisami ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Roboty nie ingerują w zagospodarowanie terenu. Architektura zgodnie z załączoną częścią graficzną.

Uwaga! W załączeniu dokumentacja fotograficzna określająca stan techniczny kościoła uzasadniająca konieczność wykonania niezbędnych prac remontowych.

7. TECHNOLOGIA WYKONANIA ROBÓT

Naprawa pęknięć – zszywanie krzyżowe murów pełnych, w celu wzmocnienia i ustabilizowania pracy uszkodzonych elementów konstrukcji

- wywiercić otwory \varnothing 13-14 mm pod wymaganym kątem i na wymaganą głębokość
- wyczyścić odkurzaczem otwory i dokładnie zmoczyć wodą, kontynuować do momentu gdy wypływająca woda będzie czysta
- wymieszać zaprawę iniekcyjną i napełnić pojemnik pistoletu
- nałożyć na pistolet końcówkę przedłużającą \varnothing 12 mm i pompować zaprawę do momentu jej wypełnienia odpowiedniej długości wkręcić w końcówkę pistoletu
- umieścić końcówkę w otworze na pełną głębokość i pompować zaprawę. Ciśnienie spowoduje wypychanie pręta wraz z zaprawą
- wypełnić końcówki otworów zaprawą

Uwagi: pręty stalowe instaluje się prostopadle do powierzchni pęknięcia – poziomo, w przypadku pęknięć pionowych pręt stalowy powinien znajdować się min. w odległości 225 mm od pęknięcia kąt wiercenia powinien być tak dobrany, aby pręt przechodził przez pęknięcie w środkowej części muru pręty powinny być rozmieszczone naprzemiennie po obydwu stronach pęknięcia w odstępach 225 mm mierzonych wzdłuż pęknięcia

Iniekcje rys w konstrukcjach murowych – uzupełnienie do technologii wklejania prętów stalowych

Technologia wykonania iniekcji

Wykonanie iniekcji powinno gwarantować całkowite wypełnienie rys w naprawianej konstrukcji. W zależności od charakterystyki rys /geometria, stopień zawilgocenia/ oraz właściwości stosowanego iniektu /czas wiązania i lepkość/ przyjmuje się :

- rodzaj i rozmieszczenie końcówek iniekcyjnych,
- sposób powierzchniowego zamknięcia rysy,
- ciśnienie tłoczenia.

Kolejność robót przy iniekcji:

- oczyszczenie zarysowanej powierzchni muru w celu dokładnej lokalizacji i oceny rysy
- powierzchniowe uszczelnienie rysy
- zamocowanie końcówek iniekcyjnych
- wtłoczenie iniektu
- demontaż końcówek iniekcyjnych

Zasady iniektowania rys i pęknięć murów

Tłoczenie rozpoczyna się od końcówek położonych najniżej, przechodząc do następnych w miarę wypełnienia rysy. W przypadku stosowania żywic epoksydowych po wstępnym wypełnieniu rysy, przed końcem żelowania iniektu zaleca się powtórne doiniektowanie co gwarantuje lepsze wypełnienie rysy.

Naprawa gzymsów i detali architektonicznych

Gzymsy należy otworzyć metodą ciągnioną z zastosowaniem zaprawy rdzeniowej i drobnoziarnistej

Wykonanie tynków gładkich

Przed wykonaniem tynków powierzchnie ścian odpylić. Jeżeli podłoże okaże się słabe należy je wzmocnić preparatem gruntującym, poprzez natrysk. Na odsłoniętym murze wykonać obrzutkę i nałożyć tynk renowacyjny w kolorze stara biel. Całość tynków pokryć mineralną szpachlówką.

Zastosować gotową do stosowania, systemowa, fabryczną suchą zaprawa renowacyjna.

Spoiwo i kruszywa na bazie czysto mineralnej.

Parametry fizyczne odpowiadają wymaganiom zapewnienia możliwie niskiego skurczu własnego oraz właściwości fizycznych i mechanicznych dostosowanych do cegły (wytrzymałości na ściskanie i odrywanie, transport wody itd.). Możliwe są modyfikacje uziarnienia i twardości w celu dostosowania do wymagań podłoża.

Dane techniczne:

Gęstość nasypowa: ok. 1,7 kg/l

Wytrzymałość na ściskanie: po 28 dniach $\leq 13 \text{ N/mm}^2$

Wytrzymałość na odrywanie: po 28 dniach ok. $0,5 \text{ N/mm}^2$

Moduł Young'a E zgodnie z DIN 1048: $E \sim 11 \text{ N/mm}^2$

Odszałcenie skurczowe: DIN 52450: po 7 dniach ok. - 0,3 mm/m
po 28 dniach ok. - 0,7 mm/m

Zabezpieczenie murów przed rozwojem mikroorganizmów.

W miejscach rozwoju mikroorganizmów, oczyścić mur z nalotów i nawarstwień, następnie osuszyć powierzchnię mikrofalowo, następnie zaimpregnować 10% roztworem preparatu grzybobójczego.

Malowanie elewacji

Całość elewacji zagruntować preparatem gruntującym, pomalować farbą silikonową z wypełniaczem mineralnym następnie farbą kryjącą silikonową.

Powyższy sposób malowania elewacji zmniejsza w sposób zdecydowany nasiąkliwość detali architektonicznych, przez co wpływa **na ograniczenie procesów korozyjnych, uniemożliwia rozwój mikroorganizmów w miejscach zacienionych elewacji; elewacje są odporne na zabrudzenie, oraz na niszczenie tynków w przypadku uszkodzenia obróbek blacharskich.**

Pigmentowana farba na bazie emulsji silikonowej z dodatkami grzybo- i glono-bójczymi

Dane techniczne w momencie dostawy:

Spoiwo: emulsja niskocząsteczkowych siloksanów

Pigmenty: pigmenty tlenkowe, odporne na światło i alkalia

Gęstość: $1,45\text{-}1,53 \text{ g/cm}^3$ zależnie od koloru

Lepkość: odpowiednia do nakładania wałkiem lub pędzlem
Rozcieńczalnik: woda
Odczyn pH: 8-9
Dane techniczne powłoki:
Przepuszczalność pary wodnej: $s_d \leq 0,05$ m
Zużycie materiału wynoszące 300 ml/m² co daje suchą warstwę o gr. ok. 200 µm
Współczynnik nasiąkliwości: $w \leq 0,1$ kg/m²·h^{0,5}
Stopień połysku: matowy, o charakterze mineralnym
Faktura powierzchni: gładka
Wytrzymałość na odrywanie na nowych podłożach: $> 0,6$ N/mm²
na zwietrzonych starych powłokach malarskich: $> 0,4$ N/mm²
Odporność na czynniki atmosferyczne: bardzo dobra
Skłonność do brudzenia się: niewielka
Kolory: biały, bezbarwny lub według palety kolorów
Czyszczenie narzędzi: Narzędzia należy czyścić na świeżo wodą.
Rodzaj opakowania: Pojemniki z tworzywa sztucznego 5 l i 15 l
Trwałość podczas składowania: W oryginalnych pojemnikach, w miejscu chłodnym ale zabezpieczonym przed mrozem co najmniej 12 miesięcy.

Preparat do impregnacji hydrofobowej

Reaktywny, oligomeryczny roztwór siloksanowy o nikłym zapachu przeznaczony do hydrofobizującej impregnacji mineralnych materiałów budowlanych. Wyróżnia się wysoką odpornością na alkalia, tzn. że podłoże przeznaczone do impregnacji może wykazywać wartość pH do 14 bez ujemnego wpływu na skuteczność zabiegu. Ze względu na małowcząsteczkową strukturę w stanie wyjściowym preparat wykazuje bardzo dobrą zdolność penetracji i reaguje chemicznie w materiale budowlanym w obecności wilgoci atmosferycznej przechodząc w hydrofobową, odporną na promieniowanie ultrafioletowe i działanie czynników atmosferycznych substancję czynną - polisiloksan. Po zabiegu substancja czynna odkłada się na ściankach kapilar i porów jako makromolekularna warstwa, nie wpływając znacząco na zdolność dyfuzji pary wodnej. Impregnat zmniejsza wnikanie wody i substancji szkodliwych, które mogą występować w formie rozpuszczalnych w wodzie kwasowych zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego (SO₂, NO_x). Ograniczone zostaje dzięki temu zagrożenie mineralnej powierzchni materiału budowlanego atakiem mikroflory.

W wielu przypadkach ulega poprawie odporność na działanie mrozu i soli rozmrażającej. Dzięki obniżeniu przewodności cieplnej zmniejszają się straty energii. Powierzchnie materiałów budowlanych zaimpregnowane preparatem wykazują wyraźnie mniejszą skłonność do brudzenia się.

Dane techniczne w momencie dostawy:

Zawartość siloksanów: ok. 7 % wag.

Nośnik: węglowodory alifatyczne o nikłym zapachu

Gęstość: ok. 0,80 g/cm³

Lepkość: 44 sek. w kubku DIN 2

Temperatura zapłonu: $> 30^{\circ}\text{C}$

Wygląd: bezbarwny płyn

Dane techniczne po utworzeniu substancji czynnej:

Zawartość polisiloksanów: ok. 5 % wag.

Nasiąkliwość: bardzo mała

Odporność na promieniowanie ultrafioletowe: dobra

Odporność na warunki atmosferyczne: wysoka

Długotrwałość działania: > 10 lat udowodnione

Odporność na alkalia: do pH 14
Wysychanie bez klejenia się: zapewnione
Skłonność do brudzenia się: mała

Hydrofobizacja

W celu zabezpieczenia przed wnikaniem wody, całą elewację należy zaimpregnować odpowiednim środkiem hydrofobizującym.

Przy zastosowaniu impregnatów opartych na małocząsteczkowych silanach i siloksanach i przestrzeganiu zalecanego zużycia osiąga się duże głębokości wnikania i trwałą ochronę. Nawet po kilkunastu latach od wykonania zabiegu hydrofobizacji elewacja ceglana jest chroniona przed wnikaniem wody równie skutecznie jak bezpośrednio po zaimpregnowaniu.

ZUŻYCIE: należy określić w trakcie badań laboratoryjnych i na powierzchni próbnej orientacyjnie - 0,8 l/m²

Zabezpieczenie elementów drewnianych przed korozją biologiczną wywołaną rozwojem grzybów i owadów.

Tępienie owadzich szkodników w drewnie dzieli się na dwa etapy :

- zapobieganie inwazji szkodników,
- niszczenie żywych osobników i mikroorganizmów w drewnie.

W celu całkowitego zniszczenia żywych mikroorganizmów w drewnie należy zastosować naświetlanie generatorami fal elektromagnetycznych wysokiej częstotliwości /mikrofal/. Emitowane fale są pochłaniane przez wodę w mikroorganizmach. Wprowadzone w rezonans cząsteczki wody bardzo szybko doprowadzane są do wrzenia i zamieniają się w parę wodną.

W temperaturze pary wodnej następuje denaturacja białka w grzybach, pleśniach, owadach, znajdujących się w murze lub drewnie.

Mikroorganizmy są niszczone w całym przekroju materiału.

Proces niszczenia przebiega w ciągu kilku minut i jest niezwykle skuteczny.

Niszczy mikroorganizmy w sposób doraźny, lecz nie zabezpiecza przed powtórny skażeniem biologicznym w czasie.

Po pracy urządzeń mikrofalowych konieczna jest impregnacja, preparatami chemicznymi w celu ochrony drewna przed powtórny skażeniem biologicznym.

Ze względów bezpieczeństwa /praca z otwartą falą elektromagnetyczną wysokiej częstotliwości / roboty wykonywać może jedynie firma specjalistyczna.

Zaleca się wykonanie także impregnacji ogniochronnej elementów drewnianych, w celu doprowadzenia elementów drewnianych do stanu trudno zapalności.

Odgrzybianie murów i drewna.

- koncentrat do zwalczania grzybów na murach i drewnie, zużycie min. 50 ml koncentratu na 1m² powierzchni, lub 500 ml roztworu wodnego /10%/,
- środek do miejscowego usuwania pleśni, nalotów grzybowych, oraz bakterii, zapobiega powtórny atakowi pleśni; łatwe dozowanie poprzez butelkę ze spryskiwaczem.

Renowacja powierzchni drewnianych

Renowacja powierzchni drewnianych po usunięciu powłok malarskich i naprawie powierzchni uszkodzonych. Zaleca się usunięcie powłok malarskich poprzez mikropiaskowanie powierzchni wg technologii **Rotec**.

Spośród wielu systemów ochrony drewna jest najbardziej trwałym jest system kryjący, którego trwałość trzykrotnie przewyższa trwałość systemów transparentnych. Zaleca się systemy ochrony drewna w technologii firm o dużym doświadczeniu w dziedzinie konserwacji i zabezpieczania drewna.

W skład systemów wchodzi:

- głęboko penetrujący olej do drewna, zabezpieczający drewno przed wilgocią i spowalniający rozwój mikroorganizmów,
- lakier do izolacji sęków i żywicy w miejscach wycieków,
- impregnująca farba do drewna, półmatowa alkilowa, przeznaczona do zewnętrznych powierzchni drewnianych, reguluje wilgotność, chroni przed UV, zachowuje elastyczność w niskich temperaturach.

Osuszanie murów

Izolacja pozioma murów przyziemia

Metoda termoiniekcji mikrofalowej.

Metoda termoiniekcji mikrofalowej służy do osuszania i przeciwwilgociowego zabezpieczania murów przed wilgocią podciąganą kapilarnie. Metoda polega na wytworzeniu blokady hydrofobowej na żądanym poziomie lub na powierzchni muru / ścian budynku/. Wykorzystuje się zjawisko termodyfuzji pary wodnej w obrębie nawierconych otworów, oraz zjawiska akumulacji ciepła, w celu zapewnienia warunków do bardzo dobrej penetracji w strukturę murów środka hydrofobowego, utwardzenia się na ściankach porów i kapilar żywic, oraz zapewnienia szybkiego odparowania rozcieńczalnika.

Proces mikrofalowego obniżania wilgoci murów trwa od kilku do kilkudziesięciu minut w zależności od początkowego zawilgocenia i grubości muru.

Metoda jest przeznaczona do osuszania i przeciwwilgociowego zabezpieczania murów o grubości nie mniejszej niż 25 cm, przez wytworzenie poziomej, lub pionowej /ewentualnie obu jednocześnie/ blokady hydrofobowej.

Wytyczne wykonywania robót.

Metoda termoiniekcji wykorzystuje zjawisko termodyfuzji do szybkiego osuszania murów w obszarze nawierconych otworów. W procesie suszenia wykorzystuje się zjawisko pochłaniania mikrofal przez wodę zawartą w murze. Woda bardzo szybko zamienia się w parę i na skutek wytworzonego ciśnienia dyfunduje poprzez kapilary na zewnątrz muru. Para ogrzewa mur do temperatury ok. 80 st.C. Przy zawilgoceniu muru 12-18 % , proces suszenia do wilgotności naturalnej poniżej 3% trwa kilkanaście minut.

Po zmniejszeniu wilgotności muru w obszarze nawierconych otworów, w otwory wprowadza się grawitacyjnie środek hydrofobowy.

Nagrzany mur ułatwia penetrację środka hydrofobowego w kapilarach, utwardza się na ściankach kapilar, powoduje szybkie odparowanie rozcieńczalnika, oraz obniża zawilgocenie muru powyżej strefy zhydrofobizowanej.

Zestaw suszarek mikrofalowych.

W skład zestawu suszarki mikrofalowej wchodzi zasilacz i antena mikrofalowa z magnetronem. Poprawność pracy sygnalizuje dioda, oraz detektory pola magnetycznego. Zestawy mikrofalowe grupowane są zespoły kilku, lub kilkunastu urządzeń , w zależności od potrzeb.

Urządzenia mikrofalowe emitują falę elektromagnetyczną o wysokiej częstotliwości i mogą być obsługiwane wyłącznie przez osoby uprawnione, z zachowaniem bezpieczeństwa osób postronnych znajdujących się w pobliżu pracujących urządzeń.

Środki hydrofobowe.

Do hydrofobizacji murów używa się środków hydrofobowych, takich jak:

- Sarsil H-15, Sarsil H14/R, Ahydrosil K,
- Funcosil SNL, Kiesol IK.

Wykonywanie blokady hydrofobowej.

Na ustalonym poziomie blokady hydrofobowej nawierca się w murze rząd otworów w rozstawie co 20 cm, nachylonych pod kątem 30 st. Otwory nawierca się na głębokość nie większą niż 15 cm od przeciwległej powierzchni ściany /przy murach o gr. powyżej 25 cm /. Przy murach grubych otwory nawierca się po obu stronach ściany. W przypadku trudności wykonania tradycyjnej izolacji przeciwwilgociowej pionowej ścian piwnic, poprzez odkopanie od zewnątrz, można wykonać osuszenie i blokadę hydrofobową od wewnątrz pomieszczeń na wysokości stykania się ścian z gruntem. W tym celu nawierca się na ścianie siatkę otworów o rozstawie 20 x 20 cm, na głębokość min. 25 cm. Dla zapewnienia ciągłości blokady hydrofobowej nawierca się dodatkowe otwory z przesunięciem o 10 cm o głębokości 25 cm.

Po osuszeniu murów i wykonaniu hydrofobizacji uzyskuje się zabezpieczenie ścian przed bocznym wnikaniem wilgoci gruntowej.

W trakcie wprowadzania płynu hydrofobowego należy kontrolować czy nie pojawiają się wycieki na ścianach. Wycieki powinny być natychmiast likwidowane poprzez uszczelnienie muru. Należy nie dopuścić do rozlewania się płynu po podłodze. Ze względu na zróżnicowaną porowatość murów, zużycie środków hydrofobowych może różnić się o ok. 20% w stosunku do założonych pierwotnie ilości. Środek hydrofobowy należy wprowadzać w sposób ciągły do wysycenia muru. Przy stosowaniu preparatów należy bezwzględnie przestrzegać wymagań i warunków producenta.

Prace wykończeniowe.

Po upływie tygodnia od wprowadzenia środków hydrofobowych można przystąpić do wypełniania otworów do hydrofobizacji, korkując otwory zaprawą polimerową o konsystencji plastycznej. Uszkodzone tynki należy usunąć i wykonać nowe.

W miejscach nasyconych preparatem hydrofobowym może wystąpić utrudniona przyczepność zapraw do muru. W takim przypadku miejsca te należy pokryć dwukrotnie mleczkiem cementowym, a następnie po przeschnięciu narzucić tynk wyrównawczy. Ściany należy malować wyłącznie farbami silikonowymi o wysokiej paroprzepuszczalności.

Metoda termoiniekcji mikrofalowej spełnia wymagania instrukcji WTA

Nr 4-4-04 dotyczącej wykonania wtórnej izolacji poziomej przeciw kapilarnemu podciąganiu wilgoci metodą iniekcji chemicznej.

Naprawa obróbek blacharskich z blachy miedzianej.

W trakcie prac remontowych należy dokonać przeglądu, napraw i częściowej wymiany obróbek blacharskich zwieńczenia muru, oraz gzymsów i parapetów. W istniejących miejscach obróbek, po odkuciu tynku na styku ze ścianą należy wykonać nakładki z blachy miedzianej w kształcie litery L. Zamocować w ścianie

krótszym fragmentem profilu, po uprzednim wykonaniu nacięcia w linii prostej na ścianie. Nakładka powinna przykryć z nadmiarem dotychczasowe wyłożenie obróbki na ścianach.

Żaluzje i zabezpieczenia siatkowe

Wykonać nowe żaluzje aluminiowe zabezpieczające otwory okienne na wieży. Żaluzje malowane proszkowo w kolorze białym, analogicznie jak drzwi wejściowe, RAL 8016. Od wewnątrz otwory zabezpieczyć siatką przed ptakami /siatka systemowa, stalowa ocynkowana, zgrzewana elektrolitycznie o oczkach 13x13 mm/. Siatki malowane proszkowo analogicznie jak żaluzje i stolarka drzwiowa zewnętrzna w tym samym kolorze.

Renowacja drzwi zewnętrznych

Drzwi wejściowe zewnętrzne wymagają renowacji w zakresie naprawy uszkodzeń powłok malarskich i korozji biologicznej zwłaszcza dolnych partii drzwi. Po usunięciu odspojonych i uszkodzonych powłok malarskich, zaleca się oczyszczenie strumieniowe powierzchni drewnianych poprzez mikropiaskowanie. Po oczyszczeniu scalić kolorystycznie farbami kryjącymi do drewna w kolorze jak kolorystyka istniejąca, oryginalna drzwi RAL 8016.

8. ETAPOWANIE PRAC

ETAP I – Remont fasady kościoła;

Remont fasady kościoła obejmuje;

- osuszenie murów,
- naprawa i konserwacja tynkowanych ścian zewnętrznych, w tym
 - a/ skucie skorodowanych tynków,
 - b/ naprawy rys i pęknięć w murach,
 - c/ naprawy gzymsów,
 - d/ odtworzenie oryginalnych detali architektonicznych,
 - e/ wykonanie nowych tynków trassowych,
 - f/ wykonanie specjalnych tynków cokołowych w strefie przyziemia,
 - g/ scalenie kolorystyczne elewacji farbami czysto silikonowymi, kolorystyka w uzgodnieniu z PWKZ,
- przegląd i naprawa obróbek blacharskich z blachy miedzianej.
- renowacja drzwi wejściowych do kościoła i w murze pomiędzy kościołem a dzwonnica,

ETAP II – Remont dzwonnicy;

Remont dzwonnicy obejmuje;

- osuszenie murów,
- naprawa i konserwacja tynkowanych ścian zewnętrznych, w tym
 - a/ skucie skorodowanych tynków,
 - b/ naprawy rys i pęknięć w murach,
 - c/ naprawy gzymsów,
 - d/ odtworzenie oryginalnych detali architektonicznych,

- e/ wykonanie nowych tynków trassowych,
- f/ wykonanie specjalnych tynków cokołowych w strefie przyziemia,
- g/ scalenie kolorystyczne elewacji farbami czysto silikonowymi, kolorystyka w uzgodnieniu z PWKZ,
- przegląd i naprawa obróbek blacharskich z blachy miedzianej.
- wykonanie żaluzji w otworach na wieży, dodatkowo zabezpieczonych siatkami, przed dostępem ptaków
- naprawa drzwi drewnianych w przyziemiu wieży.

9. DANE KOŃCOWE

- Opis stanu istniejącego kościoła i dzwonnicy wraz z wytycznymi do opracowania projektu architektoniczno-budowlanego został wykonany w oparciu o:
 - A - wkładkę do karty ewidencyjnej zabytków architektury i budownictwa wypełnioną przez mgr Jana. Maraśkiewicza w III 1969 roku.
 - B - informacje z oficjalnej strony www Diecezji Drohiczyńskiej, w tym "Działalność Franciszkanów w Drohiczynie nad Bugiem od schyłku XIV wieku do 1832 roku", ks. infułat Eugeniusz Borowski, Studia Teologiczne. Białystok, Drohiczyn, Łomża oraz "Kościół i klasztor pofranciszkański w Drohiczynie", Władysław Ogrodnik, Uniwersytet Warszawski, Wydział Historii.
 - C – materiały z projektu budowlanego remontu budynku kościoła pofranciszkańskiego pw. Wniebowzięcia NMP wraz z wieżą w Drohiczynie, autorstwa mgr inż. arch. Henryka Dołęgowskiego z 2008 roku.
 - D - inne dokumenty i materiały archiwalne będące w posiadaniu parafii, udostępnione przez proboszcza ks. Wiesława Niemyjskiego, .
 - E - inwentaryzacje i opracowania własne autorów niniejszej dokumentacji
- Widoki od zewnątrz i wnętrza kościoła oraz otoczenia wraz z detalami zostały przedstawione w formie rysunkowej oraz fotograficznej w załączonej dokumentacji pod kątem wykonania przedmiotowych prac budowlano-remontowych.
- Opinię techniczną w zakresie konstrukcyjno-budowlanym dla potrzeb niniejszego projektu wykonał mgr inż. Marek Stachurski. Stosowne zalecenia zostały uwzględnione w opracowanym projekcie budowlanym.
- Nie przewiduje się znaczących prac związanych z terenem wokół kościoła, stąd jedynie opracowanie sytuacyjne, bez projektu zagospodarowania terenu. Prace budowlane realizowane będą na obiekcie i terenie własnym inwestora. Po zakończeniu prac budowlanych teren wokół kościoła i dzwonnicy zostanie uporządkowany i doprowadzony do stanu pierwotnego.
- Materiały użyte do budowy powinny posiadać aktualne atesty i Aprobaty Techniczne ITB, znak B dopuszczający do obrotu materiałami budowlanymi.
- Wszelkie prace remontowo-konserwatorskie należy wykonywać pod nadzorem osoby uprawnionej do kierowania danym zakresem robót, w uzgodnieniu z PWKZ, zgodnie z zasadami sztuki budowlanej, zaleceniami opinii technicznej i kart technologicznych, przestrzegając przepisów BHP i zaleceń BIOZ.

AUTORZY OPRACOWANIA:

zakres opracowania	pełniona funkcja projektowa	imię i nazwisko, specjalność i numer uprawnień budowlanych	Data opracowania	Podpis
ARCHITEKTURA	Projektant	mgr inż. arch. ANTONI MAKAREWICZ architektoniczna BŁ 87/78	16 stycznia 2023 r	
	spec. uprawnień numer upr.			
KONSTRUKCJA	Projektant	mgr inż. MAREK STACHURSKI konstrukcyjno-budowlana BŁ 118/82	16 stycznia 2023 r	
	spec. uprawnień numer upr.			

Białystok, 16 stycznia 2023 r.